

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LIII. ÉVFOLYAM, 2013. 4. SZÁM

Sok a változás, jó is, rossz is

Vámos György, az OKSZ főtitkára a kereskedelem helyzetéről, kilátásairól

**Egyre több cégvezető
óvatosan optimista**

3. oldal

**Külgazdasági irányítás:
sokszereplős rendszer**

11. oldal

**Európai Unió:
szabadabb munkavállalás**

19. oldal

TARTALOM

KOMMENTÁR

Ami nő, és ami nem 2

FÓKUSZBAN

Megduplázódott

a bizakodó cégvezetők aránya 3

Kormány kontra Európai Bizottság:

zárol és beruházásokat halaszt el

a kormány 5

CÍMLAPINTERJÚ

Kereskedelem: sok a változás,

jó is, rossz is (Vámos György) 7

Kisebbségi infláció, nagyobb piac? 20

NAGYÍTÓ

Külgazdasági irányítás: sokszereplős

rendszer (Dr. Kozma György) 11

Az új munkajogi kódex

alkalmazásának eddigi tapasztalata . . . 14

EURÓPAI UNIÓ

Megállapodás a régió

munkaerőpiacának javításáért 17

Adóemelési hullám Európában 18

Szabadabb munkavállalás 19

GONDOLATJEL

Útmutató a pénzügyi dzsungelben . . . 20

A Magyar Gyáripar
az MGYOSZ hivatalos havilapja
 Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
 Országos Szövetsége

Szerkesztőség: Budapest, Kossuth L. tér 6–8.
Telefon: 06 (1) 269-2227
E-mail: mgyosz@mgyosz.hu
Internet: www.mgyosz.hu
Layout: Abonyi Brigitta
Fotó: Vámos Judit
Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu
Telefon: 06 (1) 269-2227

ISSN: 1219-6193

Vértés András,

a GKI Gazdaságkutató elnöke,
 az MGYOSZ elnökségi tagja

„Akkor számíthatunk majd valóban tartós gazdasági kilábalásra, ha a beruházások érdemben elkezdnek növekedni.”

Ami nő, és ami nem

A magyar gazdasági teljesítmény első negyedéves adatai végre nem olyan borúsak, mint a megelőző időszakban. Sokan, különösen kormányzati körökben már a növekedés beindulásáról, a gazdaság helyrerázódásáról beszélnek. Ez azért túlzás. Valójában a 2013. év eleji adatok semmi különösebb optimizmusra nem adnak alapot. Az a jó hír, hogy nincs új rossz hír! A gazdasági folyamatokban semmiféle trendszerű változás nem látszik. A tavalyi 1,7%-os (a nemzetközi összehasonlításban 1,8%-os) visszaesés után semmilyen meglepetés nincs abban, hogy a 2012 utolsó negyedévihez képest a gazdasági teljesítmény 2013 elején némileg (0,7%-kal) emelkedni tudott. Ha ez nem így lett volna, esélyünk sem lenne a tavalyi éves átlagos GDP-szint idei elérésére. Márpedig az elemzők óriási többsége, a különböző konszenzusok átlaga az utóbbi fél évben gyakorlatilag nulla növekedést (-0,5 és +0,5% közötti GDP változást) jelzett előre 2013-ra. Hét borzalmas (visszaeső vagy stagnáló) negyedév után egy növekvő negyedév szerény ok a gazdasági fejlődés beindulásának bejelentésére. Még így is 2013 első negyedévében a gazdaság teljesítménye elmaradt a 2012. első negyedévitől. Sőt, a valódi kockázatok egyáltalán nem mérséklődtek.

Az utóbbi hónapokban minden előrejelző intézmény (IMF, OECD, EU) és kutatóintézet rontotta az eurózónára vonatkozó prognózisát. Ezzel összhangban az első negyedévben az eurózóna GDP-je 0,2%-kal csökkent, s a nagy országok közül Németországban is csak 0,1%-os növekedés volt, a magyar szempontból lényeges többi piacon szinte mindenhol visszaesés volt tapasztalható. A magyar gazdaság az elmúlt években is követte az európai konjunktúrát, azon belül is főleg a német, az osztrák, a szlovák és a román piacok bővülésének ütemét. Tartós fejlődés az exportban csak akkor lesz, ha ezeken a piacokon a jelenleginél jóval élénkebb gazdasági tevékenység folyik.

De a belföldi piacot nézve sem biztatóbb a helyzet. Persze van (vagy lesz) változás, mert az elmúlt években a belföldi piac zuhant, idén pedig már van arra esély, hogy inkább csak enyhén szűkül vagy stagnál. A kiskereskedelem (s ebből következtetve a fogyasztás) továbbra is jelentősen esik, s a beruházások terén is csak azt tapasztaljuk, hogy a szándékok nagyon szerények, a hitelezés beindulása még bőven vár magára, csak néhány EU-s pénzezből finanszírozott beruházás gyorsult fel. Mind a fogyasztók, mind pedig a vállalkozások rendkívül óvatosak, az állandó jogi és szabályozási változtatások bizonytalanságot okoznak, még fel is nagyítják az amúgy is jelentős piaci kockázatokat.

Akkor számíthatunk majd valóban tartós gazdasági kilábalásra, ha a beruházások érdemben elkezdnek növekedni, s ha ennek egyik feltételeként megszilárdul a jogbiztonság, helyreáll a gazdasági kiszámíthatóság és a kormányzat leszokik a piaci ügyekbe való állandó beavatkozásról. Ez még soká lesz.

MEGDUPLÁZÓDOTT A BIZAKODÓ CÉGVEZETŐK ARÁNYA

Két felmérés, hasonló eredmény. Úgy látszik, a cégvezetők, pénzügyi szakemberek már látnak valamit a világgazdaságban, mert egyre többen nyilatkoznak optimistán a jövőről. A vélemények azonban óvatosságot is tükröznek.

Fél év alatt megduplázódott a bizakodó vállalatvezetők aránya, a többség szerint már növekedésnek indult a világgazdaság. A cégek több mint fele idén a bővítésre fókuszál – mutat rá az Ernst & Young legfrissebb Nemzetközi Tőkebizalmi Barométere.

A válaszadók több mint fele szerint elindult a gazdasági növekedés, fél évvel ezelőtt még mindössze 22 százalékuk vélekedett így. A vállalati döntéshozók 36 százaléka úgy vélte, hogy stagnálás, 13 százalékuk pedig hogy továbbra is visszaesés tapasztalható a világgazdaságban – derül ki a felmérésből, amelyben 1600 döntéshozót kérdeztek meg a világ 50 országából. A megkérdezettek 72 százaléka szerint bővülés várható a tranzakciók piacán a következő 12 hónapban. Ennek ellenére mindössze a válaszadó cégek harmada tervez akvizíciót ugyanebben az időszakban. A vállalatok mintegy fele pedig az organikus fejlődésre helyezi majd a hangsúlyt – mutat rá a tanulmány. „Bizalmi paradoxonnak lehetünk tanúi a tranzakciós piacon: habár a válaszadók elsőprő többsége bővülésre számít, ez mégsem látszik realizálódni a tőkebefektetésekben és a vállalati fúziók és felvásárlások piacán. Ebből is látszik, hogy a javuló tendenciák ellenére továbbra is óvatosak a döntéshozók. Ez a helyzet kedvezhet azoknak, akik gyorsan, mindenkit megelőzve hoznak döntéseket” – mondta Dezse Margaret. Az Ernst & Young Tranzakciós Tanácsadási Szolgáltatások Üzletágának vezető partnere hozzátette: az óvatosságot az is jelzi, hogy a

EZERHATSZÁZ MEGKÉRDEZETT

Az Ernst & Young Nemzetközi Tőkebizalmi Barométerében 1600 vállalati döntéshozót kérdeztek meg a világ 50 országából. A felmérés célja, hogy mérhetővé tegye az elhúzódó piaci bizonytalanság idején a vállalati bizalom alakulását. Az évente kétszer megjelenő Tőkebizalmi Barométert 2009-ben készítette el először az Ernst & Young.

tranzakciók túlnyomó többsége az 500 millió dollár alatt marad majd.

A vállalati döntéshozók Kínát jelölték meg a legvonzóbb befektetési célpontnak. A listán a második India, harmadik Brazília, negyedik az Egyesült Államok, az ötödik Kanada. Habár a feltörekvő piacok továbbra is kulcsfontosságúak a cégek számára, a vezetők 60 százaléka úgy nyilatkozott, hogy át kell gondolniuk stratégiájukat ezen országokban a lassuló gazdasági növekedés miatt.

Akvizíciók tekintetében a legkedveltebb iparágak közé tartozik a technológiai, az autóiipari, a biotechnológiai, a fogyasztói termékek, valamint az olaj- és gázipari szektor – derül ki a Tőkebizalmi Barométerből.

V4-ek: váratlan bizalomnövekedés

A V4-ek, azaz a visegrádi országok (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) körében is erőteljes bizalomnövekedés volt tapasztalható, bár az új üzleti lehetőségek száma továbbra is alacsony – derül ki egy másik felmérésből, az ACCA és az IMA 2013 első negyedéves Világgazdasági Helyzetfelméréséből

Három negyedév folyamatos csökkenése után ismét növekvő üzleti bizalomról számolnak be a közép- és kelet európai pénzügyi szakemberek 2013 első negyedévében. Az új üzleti lehetőségek száma azonban továbbra is csekély, mutat rá közös tanulmányában az ACCA (Association of Chartered Certified Ac-

PÉNZÜGYI SZAKEMBEREK VÉLEMÉNYE

A XVII. Világgazdasági Helyzetfelmérés (Global Economic Conditions Survey) immáron hatodik alkalommal készül el az ACCA és az IMA közös együttműködésében. A globális kutatás résztvevői olyan ACCA képzéssel rendelkező pénzügyi szakemberek – ezúttal 2000 fő –, akiknek véleménye ugyan szubjektív, mégis meglehetősen pontos képet vetít elénk a ránk váró időszakról.

countants), a világ legnagyobb pénzügyi és számviteli szakembereket tömörítő szakmai szervezete és az IMA (Institute of Management Accountants), a vállalatirányítás és a vezetői számviteli információk stratégiai kapcsolatát vizsgáló intézete.

A 2000 nemzetközi szakember megkérdezésén alapuló globális kutatásból kiderül, hogy a váratlan optimizmus régióinkban elsősorban a lengyel és szlovák válaszadóknak köszönhető, de erős növekedés volt megfigyelhető Csehországban és Magyarországon is. Míg az előző negyedév során mindössze a kutatásban résztvevők 10 százaléka számolt be az üzleti bizalom fejlődéséről, addig 2013 első negyedévében már 15,5 százaléka bizonyult derűlátónak. A válaszadók csaknem fele (45%) azonban továbbra is borúsán ítéli meg a ránk váró időszakot. „A váratlanul jött lelkesedés mindenképpen figyelemreméltó, de nem szabad belőle hosszú távú következtetéseket levonni. A megnövekedett kereslet, az elérhető növekedési tőke és az alacsonyabb inflációnak köszönhetően a jelek mégis reménykedésre adhatnak okot.” – összegezte a tanulmány legfontosabb üzenetét Katarina Benesova, az ACCA Csehországiért, Szlovákiáért és Magyarországiért felelős területi igazgatója.

Az általános lelkesedés nem csak szűkebb térségünkben volt tapasztalható. Nemzetközi szinten az összes válaszadó csaknem egynegyede (24%) számolt be az üzleti bizalmi indexek növekedéséről, ami az előző negyedévhez képest 5 százalékos javulást mutat. 2012 negyedik negyedévéhez képest a bizalmatlanok tábora is jelentősen csökkent, 43 százalékról 37-re mérséklődve.

Az optimista hozzáállás a jövőre vonatkozó várakozásokra is átragadt. A szakemberek csaknem fele (43%) hiszi, hogy a ránk váró időszakban a nemzetközi gazdaság javulni fog és mindössze 54 százaléka (az előző negyedév 65 százalékaéhoz képest) véli úgy, hogy a globális kilátások stagnálni vagy egyenesen romlani fognak.

Az egyes régiók összehasonlítása során a legnagyobb növekedést a közel-keleti térségben tapasztalták, de hasonló visszajelzések érkeztek az Egyesült Államokból, Nyugat-Európából és Délkelet-Ázsiából is. A ciprusi bankválság előszeleként a leginkább pesszimista válaszok pedig éppen a szigetországból érkeztek.

Nem lesz tartós

A tanulmány felhívja ugyanakkor a figyelmet, hogy az indexekben tapasztalható pozitív eltérés nem magyarázható a gazdasági fundamentumok lassú növekedésével (pl. változás a keresletben, a finanszírozáshoz való hozzáférés stb.), éppen ezért az optimista hangulat valószínűleg nem lesz tartós.

Az ACCA és az IMA szakemberei szerint a rejtély megoldásához a korábbi évek kutatásait érdemes megvizsgálni. Az adatok összehasonlítása során kiderül, hogy 2012, sőt 2011 első negyedévében is hasonló tendencia volt megfigyelhető, és vélhetően az évről-évről van összefüggésben. Ám ez csak az egyik ok, ami miatt a következő negyedévben ismét csökkenő üzleti bizalmi indexekkel érdemes számolni. Éppen 2013 márciusában jelentek meg ugyanis az első hírek a ciprusi bankválsággal kapcsolatban, mely során a betétesek a ciprusi bankokban elhelyezett pénzüket akár 40 százalékat is elveszthetik a nemzetközi pénzügyi mentőcsomag fejében bevezetett betéti különadó miatt.

„Jó hír, hogy a három legfontosabb gazdaság – Kína, USA és az Európai Unió – ismét fellendülőben van, ami rendkívüli húzóerővel bír. A legnagyobb probléma azonban, hogy az igazán ígéretes üzleti lehetőségek száma továbbra is alacsony, így félek, hogy az egyetlen érdemi befektetési forma a részvényt piac marad, aminek a világgazdaságra gyakorolt hosszú távú hatását egyelőre nehéz megjósolni.” – mondta Katarina Benesova.

MGY

„A váratlan jött lelkesedés mindenképpen figyelemreméltó, de nem szabad belőle hosszú távú következtetéseket levonni”

Katarina Benesova
az ACCA területi igazgatója

Kormány **kontra** Európai Bizottság: zárol és beruházásokat halaszt el a kormány

Bár a magyar kormány nem ért egyet az Európai Bizottság magyar gazdaságra vonatkozó előrejelzésével, „jobb a békesség” alapon, na és persze, hogy kikerüljünk a túlzottdeficit-eljárás alól, a költségvetésben zárolásról és – szükség szerint – kormányzati beruházások elhalasztásáról döntött. Ha a folyamatok úgy kívánják, ez a jövő évi büdzsében is fennmarad.

A kormány 2013-ra az irányítása alá tartozó költségvetési fejezetek folyó kiadásainál a GDP 0,3 százalékának megfelelő zárolást rendel el. Amennyiben ezt az Európai Bizottság elégtelen lépésnek minősítené, akkor a kormány csak akkor folytatja a GDP 0,2 százalékának megfelelő kiadással járó ideai kormányzati beruházásokat, ha azok csak és kizárólag az esetlegesen az állami vagyon értékesítéséből származó egyszeri bevétellel ellentételezve valósulnak meg. Ha mindez továbbra sem bizonyulna elegendőnek, akkor a kormány készen áll az adók – a pénzügyi szervezetek különadója, az energiaellátók jövedelemadója, illetve a pénzügyi tranzakciós illeték – kulcsainak megemelésével biztosítani a bizottság által elvárt egyensúlyjavulást.

Mint ismert, az Európai Bizottság 2013-ra – korábbi előrejelzésén javítva – 0,2%-os növekedést vár Magyarországon. Ezzel szemben a magyar kormány meggyőződése, hogy reális a konvergenciaprogramban jelzett 0,7%-os növekedési ütem. Ugyanakkor 2014-re is jelentős eltérés van a magyar gazdaság növekedésének megítélésében a kormány és az Európai Bizottság előrejelzése között. A kormány 1,9 százalékra, az Európai Bizottság 1,4 százalékra várja a GDP növekedésének mértékét. Amennyiben a makrogazdasági körülmények alakulása azt szükségessé teszi, akkor a 2013. évre meghozott zárolások beépülnek a 2014. évi költségvetés tervezési bázisába – erről is döntött a kormány. Ha a hiánycél teljesítése szükségessé teszi, a kormány a 2014. évben a költségvetés folyó bevételeiből nem költ egyedi nagyberuházásokra, azokat csak az állami vagyon hasznosításából származó bevételből finanszírozza. 2014-re is érvényes azon kitétel, mely szerint amennyiben mindezt az Európai Bizottság nem tartja elegendőnek a hiány biz-

tonságosan 3 százalék alatt tartásához, akkor a kormány készen áll a pénzügyi szervezetek különadója, az energiaellátók jövedelemadója, illetve a pénzügyi tranzakciós illeték növelésével elérni e szintet. A magyar kormány azt reméli, hogy az elmúlt évek negatív tapasztalatai, az egymáshoz közeledő előrejelzések és a mostani döntések együtt elegendőek ahhoz, hogy a túlzottdeficit-eljárást az Európai Bizottság javaslatára az Európai Tanács idén nyáron megszüntesse Magyarország ellen – olvasható a *kormany.hu*-n.

Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter az intézkedésekkel kapcsolatban elmondta: összesen 92,9 milliárd forintot zárol a kormány a költségvetésben, és ha szükséges, második lépésként ezenfelül felfüggeszti egyes beruházások finanszírozását. Ez együttvéve 150 milliárd forint, de ha ez nem elegendő, harmadik lépésként bevételnövelő intézkedésként a tranzakciós illeték emelése és a bankadó újragondolása következik. „A kormány helyesen döntött, mikor úgy határozott, olyan intézkedéseket hoz, hogy arról a színpadról, ahova az előző kormány 2004-ben ültette Magyarországot, fel tudjunk állni, és kikerüljünk a túlzottdeficit-eljárás alól” – mondta Varga Mihály az M1 *Az Este* című műsorában. Mint mondta, a kormány magától ezt a lépést nem lépte volna meg, hiszen a kormány számításai szerint 2,7 százalék lesz az ideai hiány. A brüsszeli intézmények azonban nem veszik figyelembe azokat az intézkedéseket, amiket az elmúlt években hoztak, és amelyek jelentős mértékben javítják az államháztartás egyensúlyát. Arra a felvetésre, hogy a zárolások következtében visszaeshet a fogyasztás, amely pedig fékezheti a gazdasági növekedés beindulását, Varga Mihály azt mondta: nem olyan mértékű összegekről van szó, amelyek ténylegesen akadályozni tudják a magyar gazdaság működését. A tervezett 0,5-1 száza-

KEDVEZŐ ADATOK

Magyarország 2010 közepétől – más európai uniós országokkal összehasonlítva – az egyik legjelentősebb mértékű államháztartási konszolidációt hajtott végre. Míg Magyarország a 2000-es évek közepén a hiányadatokat tekintve az Európai Unió utolsó tagállamai között szerepelt, addig a 2010-2012-es adatok alapján a legjobban teljesítő 10 tagállam közé került. A 2012. évi 1,9%-os deficittel hazánk a 27 tagállam közül 7. helyen állt, 17 tagországban a hiány meghaladta a 3%-ot. Az államadósság csökkent: tavaly 2,2% pontnál nagyobb mértékben mindössze egy tagállam tudta csökkenteni az államadósságát. A csökkentés további négy országnak sikerült csupán, 21 tagállamban pedig nőtt az államadósság.

UNIÓS KILÁTÁSOK

Az Európai Bizottság arra számít, hogy a 2013-as év második felében beindul a gazdasági növekedés az Európai Unióban, ami legnagyobb részt a külső kereslet, vagyis az export bővülésének lesz betudható – áll a brüsszeli testület által pénteken nyilvánosságra hozott tavaszi gazdasági előrejelzésben. A dokumentum tanúsága szerint idén összességében 0,1 százalékkal esik még vissza a gazdaság teljesítménye az EU-ban, az euróövezetben pedig 0,4 százalékkal csökken a GDP. Jövőre viszont már Brüsszel 1,2 százalékos bővülést jósol a közös pénzt használó országok csoportja számára, míg az unió egészének 1,4 százalékos gazdasági növekedést prognosztizál.

lékos növekedés Varga Mihály meglátása szerint teljesülni fog az idei évben, és nem lesz szükség a zárolásokra sem.

Mint ismeretes, az Európai Bizottság május elején közzétett tavaszi gazdasági-pénzügyi előrejelzésében 3 százalékos magyar költségvetési hiányt jósol 2013-ra, 2014-re pedig 3,3 százalékos deficit szerepel. Az EB téli előrejelzése még 3,4 százalékos államháztartási hiányról szól idénre és jövőre is.

A brüsszeli bizottság szerint az, hogy a deficit a tavalyi 1,9 százalékról idén a GDP 3,0 százalékára emelkedik, az átmeneti bevételek kivételére, a magasabb kamatkidadásokra, valamint a bevételek csökkenésével járó ösztönző intézkedésekre vezethető vissza. Ilyen intézkedés például az egykulcsos személyijövedelemadó-rendszer, a tb-hozzájárulások célzott csökkentése, illetve a munkahelyvédelmi program adóvonzata. Szintén növeli a deficitet a kiterjesztett közmunkaprogram és a közberuházások növekedése.

A deficitnövelő fejleményeket részben ellensúlyozzák a kiigazító intézkedések, így a magasabb adók – például az energia- és közmuhszolgáltatók erőteljesebb megadóztatása, a pénzügyi tranzakciós illeték –, valamint olyan bejelentett intézkedések, mint az új útdíjszabás, a nyugdíjrendszer felülvizsgálata, valamint a bérkompenzációs mechanizmus részleges megszüntetése a magánszektorban.

A jövő évi további deficitnövekedésben a bizottság szerint a közoktatási szféra tervezett béremelése, a munkahelyvédelmi program pénzügyi hatása, valamint a közberuházások és a fogyasztás növekedése tükröződik majd. Ezeket az intézkedéseket részben ellensúlyozzák majd a 2013-as konvergenciaprogramba foglalt intézkedések – köztük a nominális bérfagyasztás a közszférában –, valamint a gazdasági élénkülés kedvező hatásai.

Az állami eladósodottság visszaszorítása veszt lendületéből – állapítja meg az Európai Bizottság. Becslése szerint a GDP-arányos adósságszint a 2012-es 79,2 százalékról az idén 79,7 százalékra emelkedik, majd 2014-ben 78,9 százalékra mérséklődik. Az uniós testület a tavalyi 1,7 százalékos recesszió után az idén 0,2, jövőre 1,4 százalékos magyar GDP-növekedést jelez előre. Úgy véli, hogy 2013-ban növekedésnek indulnak az exportpiacok, valamint stabilizálódik a belső kereslet, mivel növekszik a ténylegesen elköltethető jövedelem. A magas munkanélküliségi ráta azonban továbbra is korlátozza a háztartások fogyasztási képességét.

A magánbefektetések várhatóan az idén is tovább csökkennek a hitelezés visszaesése, valamint néhány tőkeigényes szektor túladóztatása miatt. A kormányzati költségeket ugyanakkor ösztönzi az EU-források nagyobb mértékű beáramlása.

Jövőre várhatóan mind az export, mind a belföldi kereslet hozzájárul az 1,4 százalékosnak ígérkező gazdasági növekedéshez. A háztartások fogyasztása a jelek szerint bővül majd, a hitelezési feltételek javulnak. A beruházások szintje növekedni kezd, annak betudhatóan, hogy a kormány és a központi bank ösztönzi a hitelezést. A mezőgazdaságtól is jobb teljesítmény várható. E kedvező hatásokkal szemben – állapítja meg a brüsszeli bizottság – a gazdasági bizalom továbbra is gyenge foka csökkentheti a növekedési ütemet.

A brüsszeli bizottság számításai szerint a tavaly még 10,9 százalékos munkanélküliségi arány az idén 11,4, jövőre 11,5 százalékos lesz. A foglalkoztatottak száma ez év elején a magánszektorban csökken, összességében azonban stabil marad a foglalkoztatottsági szint.

MGY

„A közteherviselésnek méltányos módon kell történnie, és nem lehet, hogy minden csak az emberekre háruljon. Ebben mindkinek részt kell venni, különösen azoknak az ágazatoknak, amelyek a válság-években is nyereségesen működtek.”

Varga Mihály
nemzetgazdasági miniszter

KERESKEDELEM: SOK A VÁLTOZÁS, JÓ IS, ROSSZ IS

Bonyolult a magyar kereskedelem helyzete: az eladási volumen évek óta csökken – így annak is lehet örülni, hogy az ágazat nem süllyedt mélyebbre. Az MGYOSZ tagszervezetei közül ezúttal az Országos Kereskedelmi Szövetség munkáját ismertetjük. Vámos György főtitkárral beszélgettünk.

Magyar Gyáripar: *Már több éve tart a válság, ám e kedvezőtlen folyamatnak nemcsak vesztesei, de nyertesei is vannak. A kereskedelem melyik csoportba tartozik Magyarországon?*

Vámos György: Nem látok ilyen egyértelmű helyzetet a magyar gazdaságban. Nem tudnám határozottan kijelenteni, hogy valamelyik ágazat nyertes, a másik meg egyértelműen vesztes. Bonyolultabb a kép, vannak, akik sikeresebben kezelik a válságot, mások meg nem, ami az egyes szakterületek adottságaitól és sajátosságaitól is függ. A világgazdaság meghatározó módon hat a magyar gazdaság lehetőségeire, s mindez befolyásolja a cégek kilátásait. S az egyes ágazatok is hatnak egymásra.

MGY: *Amikor az építőiparról beszélünk, akkor egyértelműen vesztes ágazatként emlegetjük, még akkor is, ha akad egy-két vállalat, amelyiknek jól megy. Az ágazat egésze most már sok éve egyértelműen lejtőn van.*

VGY: A kereskedelemről nem tudok ilyen egyértelműen nyilatkozni. Még akkor sem, ha 2007-től csökken az eladott áruk mennyisége. Kivételt 2011 jelentett, amikor sikerült szinten tartani az eladást (ekkor a GDP nőtt), 2012-ben az év első negyedében még tartott ez a folyamat, ezzel szemben az év egészében már nem. 2013-ban az első negyedében az előző év hasonló időszakához viszonyítva már folytatódott a csökkenés. Tény, hogy súlyos a kereskedelem helyzete.

MGY: *Mindezek alapján milyennek ítéli az ágazat kilátásait?*

VGY: Ez sok mindentől függ, döntő részben attól, miként alakul a magyar gazdaság egésze, lesz-e növekedés, vagy ebben az évben legalább stagnálás. Minden nehézség, visszaesés ellenére az ágazat egészének vérvesztéssel, de sikerült talpon maradni. Az Európai Unió több országa rosszabbul bírta a válságot, s külső segítségre is szorult. Képletesen szólva: ha vihar van a tengeren, akkor nem a hajó haladási sebessége a fontos, hanem az egyensúlyban, a felszínen tartása. Ez itt súlyos áldozatokkal, de sikerült.

MGY: *Tehát ha jól értem, elégedett azzal, ami a magyar gazdaságban van?*

VGY: Ezt nem mondtam, sőt, hosszabb, évtizedes léptékű távra is visszatekintve, a magyar gazdaságpolitikának voltak olyan hibái, melyek miatt a gazdaság válságviselő képessége gyengült. Csak azt próbáltam érzékeltetni, hogy nem lehet a körülményektől eltekinteni, amikor egy teljesítményt értékelünk. A válság tükrében, a többi EU-tagállam teljesítményét figyelembe véve érthető, hogy itt is egy elhúzódó, nemzetközi hatások révén felerősödött válság van, amit szinte mindent és mindenkit érintett. A kereskedelmet is. A jövőnk, a kilátásunk attól függ, mi lesz a magyar gazdasággal. Ha ott rossz a helyzet, az elsőként a jövedelmeket érinti, annak minden formáját: a béreket, a nyugdíjakat, a társadalmi juttatásokat. Ha ezek

MI AZ OKSZ?

Az Országos Kereskedelmi Szövetség autonóm szakmai, érdekképviseleti szervezet. Képviseleti a magyar kereskedelem érdekeit. Szervezi és összefogja a kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozásokat. Közös érdekeiket szakmai és gazdasági szempontból egyezteteti és képviseli, érdekiegyenlítésre törekedve a kis-, közép-, és nagyvállalkozások között. Elősegíti a szabad vállalkozást, a kereskedelem fejlődését.

ÚJ TRAFIKPÁLYÁZAT

Új felhívást tett közzé a Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt., amelynek célja, hogy a dohánykereskedelem átalakítása ne érintse hátrányosan azokat a magyar családokat, amelyek hagyományosan dohánytermék-kiskereskedelemmel foglalkoznak, és megélhetésüket évtizedek óta a trafik működtetése jelenti. Az április végi eredményhirdetéssel zárult pályázat indulói közül azok jelentkezhetnek, akik minden, a felhívásban szereplő feltételnek megfelelnek. A legfontosabb követelmény, hogy a jelentkező legalább 20 éve üzemeltessen főként dohánytermék értékesítésével foglalkozó szakboltot. A korábbiakban sikertelenül pályázó magánszemélyek akkor jelentkezhetnek, ha legfeljebb egy trafikot üzemeltetnek egyéni vállalkozóként vagy saját vállalkozásuk útján, és más honnan nem származik jövedelmük. További feltétel, hogy az üzlethelyiségben kizárólag kiskereskedelmi tevékenység folyhat, a kiskereskedelmi egység nem tartozhat semmilyen hálózathoz (beszerzési társuláshoz, franchise-rendszerhez stb.).

csökkennek, vagy csak stagnálnak, azt elsőként a kereskedelem éri meg. Az emberek visszafogják a vásárlást, ami a kereskedelemben az eladások csökkenésében jelenik meg.

MGY: *A kereskedelem márciusi eredményéről már az jelent meg, hogy van ugyan visszaesés, de az ütem mérséklődött, tehát ha akarjuk, az alagút végén megjelent egy kis fény...*

VGY: Az első negyedév nyomán sem fény, sem az alagút vége nem látszik. Az első negyedévben csökkent az értékesítés mennyisége. Ez intő jel, ami arra utal, hogy a fogyasztói piac ebben az időszakban nem tudott megkapaszkodni, de egy negyedévből ne vonjunk le messzemenő következtetést. Lehet, hogy megváltozik ez a trend, lehet, hogy nem, hiszen tavaly éppen fordított volt a sorrend: stagnáló első negyedévet visszaesés követett. Biztató lehet, hogy az idén a minimálbér összege nőtt, a nyugdíjak is emelkedtek, a háztartások rezsikiadása csökkent, az infláció is mérséklődött, ami a legkisebb jövedelműeknél a reáljövedelmek növekedését eredményezte. Ebből az is következhetne, hogy az emberek újra elkezdnek vásárolni, s elhalasztott dolgokat most majd megvesznek. Csakhogy az összes jövedelmekiáramlás éves szinten nem nő, jó esetben is stagnál, hiszen a gazdaság teljesítményétől függ, ott pedig a fogyasztói piacot is megmozgató növekedés jelenleg nem várható. A kis enyhülés még nem bátorít költsékezésre, hiszen az elmúlt években a háztartásokra olyan terhek hárultak, amelyeken még nincsenek túl. A háztartások jó része – minden központi intézkedés ellenére – még nagyon eladósodott. Az infláció mérséklődése jól jöhet, de ez még nem tudja ellensúlyozni az elmúlt évek kemény drágulásait. Az, hogy a benzin ára most nem 440 forint, hanem csak 404 mondjuk, jó dolog, de nem ösztönöz több autózásra. Ez még így is nagyon magas.

MGY: *Milyen feltételek kellene ahhoz, hogy a fogyasztás egyértelműen növekedésnek induljon?*

VGY: Én soha nem a teljes fogyasztásról beszélek, hiszen abban minden benne van, mindig csak arról, ami a kereskedelemben realizálódik. Hogy egyértelműen bizakodók legyünk, ahhoz az kell, hogy a magyar gazdaság teljesítménye nagyobb ütemben nőjön. Abból már következhet a reáljövedelmek, azaz a vásárlóerő emelkedése is. Az is jó lenne, ha az infláció növekedési üteme a korábbiaknál alacsonyabb maradna. Ezen feltételek teljesülése a kereskedőket biztosan derűlátóbbá tenné.

MGY: *Ezek a makrogazdasági fejlemények. A kereskedelem azonban az utóbbi időben több kormányzati intézkedés célpontja is volt. Vegyük ezeket sorra. Mit szólnak ahhoz, hogy a kereskedőknek kötelezően olyan pénztárgépet kell alkalmazniuk, amelyek beköthetők az adóhivatalhoz, azaz minden tétel ellenőrizhetővé válik.*

VGY: Helyes volt a kiindulópont: a magyar gazdaságban legalább ezermilliárd forintnyi adót, zömmel áfat elcsalnak, ennél pedig sokkal több fekete pénz kering, amelyről csak sejtése van az adóhivatalnak, de senki nem adózik ezután. Tehát jó cél, hogy minden jövedelem váljon transzparenssé, s adózzanak utána. Ám rögtön leszögezném: ez a helyzet nem azért alakult ki, mert kizárólag a kereskedők lennének amolyan fekete bárányok, a gazdaság többi szereplője meg ártatlan bárányka: az adócsalás a termőföldtől (vagy éppen az országhatártól) az asztalterítőtől tart. Az adóelkerülés egy folyamat, aminek csak egy eleme a bolt. Az új rendszer azért lesz jó, mert megszakad ez a folyamat. Ha egyik helyen ellenőrizhető lesz minden, az a láncolat többi elemére is hatni fog. Tehát mi támogattuk ezt a kormányzati lépést. A megvalósításban azonban már van nézetkülönbség. A kormány ad támogatást a pénztárgépek cseréjéhez, ám csak az évi 500 millió forintos forgalmat el nem érő cégeknek, s gépenként 50 ezer forintot. Mi az 500 milliós határt keveselljük, azt javasoltuk, hogy minden kkv kapjon támogatást, hiszen a válságban nagyon sok kereskedő meggyengült, nem lesz fedezete a gépcserére. Azt gondoljuk, hogy az előzetesen meghatározott ha-

„Hosszabb, évtizedes léptékű távra is visszatekintve, a magyar gazdaságpolitikának voltak olyan hibái, melyek miatt a gazdaság válságviselő képessége gyengült.”

„Az a cél, hogy a dohánykereskedelem szűkítésével, trafikokra korlátozásával óvják például a fiatalokat, jó és támogatandó. Mi is hívei vagyunk az egészségvédelemnek, ha kell, e termék kereskedelmének szűkítésével is. Az viszont nem tetszik, ahogy megvalósult. A kisboltokat tönkre fogja tenni ez a folyamat!”

táridők – július 1., s december 31. az elektronikus naplóval felszerelt pénztárgépek esetében – is szükségszerűen módosulnak. Úgy látjuk, hogy megvan a kormányzati szándék arra, hogy a valós lehetőségekhez szabják az új határidőket.

MGY: *Mit jelent az, hogy „valós lehetőség”? Mi legyen az új határidő?*

VGY: Erre se mondhatok konkrét dátumokat, hiszen mindez attól függ, mikor indul be a pénztárgépek gyártása, mikor engedélyezik ezeket, milyen ütemben, s milyen mennyiségben tudnak szállítani a gyártók, milyen lesz a beüzemelés, a próbaüzem. Azt gondolom, júniusban már elkezdődik a pénztárgépek üzembe helyezése, akkor már tisztán lehet látni.

MGY: *S mi van akkor, ha nem módosulnak az eredeti határidők? Akkor büntetni fogják a kereskedőket?*

VGY: Nagy tömegeket nem lehet büntetni, főleg úgy nem, hogy nem rajtuk múlik, kortól működnek rendszerszerűen az új pénztárgépek. Ezzel nem is számolunk, hiszen a kormány is pontosan látja, lesz csúszás. A kérdés csak az, mennyi. Tehát ne fesse az ördögöt a falra a büntetés emlegetésével.

MGY: *Nézzük a másik, mostanában sokat emlegetett témát, a trafiktörvényt, amely igencsak átrendezi a dohánykereskedelmet. Ezt a változtatást támogatták?*

VGY: Az a cél, hogy dohánykereskedelem szűkítésével, trafikokra korlátozásával óvják például a fiatalokat, jó és támogatandó. Mi is hívei vagyunk az egészségvédelemnek, ha kell, e termék kereskedelmének szűkítésével is. Az viszont nem tetszik, ahogy megvalósult. Mi javasoltuk az árrés megemelését, ám a termékkör jelentős bővítését nem. Ezzel szemben most gyakorlatilag az összes élvezeti cikket árulhatják az ún. nemzeti dohányboltok, s emellett még az árrés is megemelkedik, 10 százalék körüli szintre. Ez utób-

bi helyes, az előbbi nem. A kisboltokat tönkre fogja tenni ez a folyamat! Ráadásul a pályázatok benyújtásának határideje előtt néhány nappal úgynevezett alternatív üzleti terv benyújtására adtak lehetőséget, de hogy hányan éltek ezzel a lehetőséggel és ezeket hogyan vették figyelembe, azt sűrű homály fedi.

MGY: *Az Országos Kereskedelmi Szövetség kiadott egy állásfoglalást, amelyben leírták ezen aggályaikat. Érdekes módon azt nem tették szóvá, hogy az árrésről csak az után döntöttek, hogy az első körben már kihirdették a nyerteseket, vagyis a pályázat után változtak meg a feltételek...*

VGY: Ez pályázati hiba volt. Tudjuk, hogy voltak olyan kereskedők, akik nem mertek pályázni, mert számításuk szerint kevés lett volna a megélhetéshez a korábbi árrés, a megemelt már elfogadható lett volna. Sajnálom, hogy a régi trafikosok széles köre kiszorult a piacról. Azt hiszem, helyes lett volna a pályázati rendszert úgy összeállítani, úgy pontozni, hogy a hagyományos trafikok nagyobb előnyt élvezzenek, hiszen el kellene ismerni eddigi teljesítményüket, szakértelmüket. Számukra ez létkérdés.

MGY: *Vegyünk még egy elemet, a pláza-stopot, ami viszont nem sokkal a kormányváltás után hatályba lépett. Ez milyen hatással volt a kereskedelemre?*

VGY: A vállalkozások egy része, elsősorban a kisvállalkozások támogatták a döntést. Több kerülőút is aktivizálódott, például a felvásárlás, ami alaposan kicsorbította az intézkedés életét. Talán nem véletlen, hogy az Európai Unió ellenzi az ilyen korlátozásokat, nálunk is, más tagországokban is, ahol volt, mivel azok beruházás-, így növekedésfékezők és általában jól körülhatárolható az uniós versenyjog-ellenes mivoltuk. Az igazi korlát ma egyébként a piacsűke. Sokkal nagyobb bajt okozott volna, ha a kormányváltás után újra fellángoló vita eredményeként a vasárnapi nyitva tartást

MIT ÁRUSÍTHATNAK A TRAFIKOK?

A legutóbbi módosítás szerint a júliusban megnyitó dohányboltokban fagyaltot és jégkrémet is lehet árulni. A korábbi, elfogadott javaslat szerint a dohánytermékek, dohányterméket kiegészítő termékek és szerencsejáték-termékek mellett hirtlap, ásványvíz, égetett szesz, kávé, energiatital és üdítő is lehet az új trafikok polcain. A dohánytermékek árrése 10 százalék lesz.

korlátozták volna, amely kérdés megosztja a kereskedőket, hiszen egyesek, elsősorban kisvállalkozások, pártolják a vasárnapi boltzárát. Az aránytalanul súlyos terhet jelentő ágazati különadót már kivezették az ágazatból, de ez közel 100 milliárdos érvágást jelentett. A cafetéria átalakítása miatt is aggódunk. Úgy éreztük, a változásokkal a vásárlók érdekei csorbulnak, márpedig számunkra is az a legfontosabb, hogy a változásokkal a vásárlók ne járjanak rosszul. De a tényekhez tartozik, hogy ebben a kérdésben is a hazai vállalkozásokat akarta a kormány előnybe hozni.

MGY: *Az azért nehezen hihető, hogy Ön, az OKSZ főtítkáráként a vásárlókért aggódik. Ha azt mondaná, hogy a kereskedőkért, az hihetőbb lenne...*

VGY: Ez a kettő nagyon is összefügg. Ha a vásárlóknak jól megy, ha nem szűkülnek a vásárlási lehetőségek, az nekik is jó, nekünk is jó. Tehát ha mi a vasárnapi nyitva tartást

vagy a cafetéria széles körű felhasználási lehetőségeit szorgalmazzuk, akkor segítünk a vásárlóknak is, meg magunknak is. Egymásra vagyunk utalva.

MGY: *Az Országos Kereskedelmi Szövetség az MGYOSZ tagszervezete. Mit várnak az MGYOSZ-tól?*

VGY: Hatékony szakmai érdekképviseletet. A működési modell kialakult: a tagszervezetek törődnek a saját ágazati dolgaikkal, abba az MGYOSZ nem szól bele. Vannak viszont olyan ágazaton túlnyúló, közös munkaadói érdekek, amelyek érvényesítésében az MGYOSZ az erősebb. Már csak azért is, mert sok ágazat közös érdekét összesíti, ami egyben erőösszpontosítást is jelent. Ez pedig már kellő súlyt, szakmai tekintélyt adhat a hatékony érdekérvényesítésben. Az MGYOSZ számunkra kiváló érdekérvényesítő fórum, csatorna, amit megalakulásunk óta használunk.

MGY

Kisebb infláció, nagyobb piac?

A KSH legfrissebb adatai szerint 2013 márciusában 2,2% volt a fogyasztói árak emelkedése, ami jóval kisebb a vártnál. Mit jelent ez a fogyasztói piac számára?

A kereskedelem számára a döntő tényező a gazdaság teljesítményének alakulása, ezen keresztül a keresetek változása, aminek valós értékét az infláció határozza meg.

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a magasabb infláció visszahúzza a háztartások költségeit, megváltoztatja a fogyasztás szerkezetét (a családok átcsoportosítják kiadásait, egyes vásárlásokat visszafognak, vagy el is hagynak):

	2008	2009	2010	2011	2012
GDP	97,7	93,2	101,3	101,6	98,3
Reálkeresetek	100,8	97,7	101,8	102,4	96,5
Infláció	106,1	104,2	104,9	103,9	105,7
Háztartások fogyasztási kiadása	99,8	94,3	96,9	100,4	99,6*
kereskedelem	98,4	94,7	97,9	100,2	97,9

érték: %, előző évhez képest, volumen, öv
*előzetes

2013 egyik kérdése, megáll-e a családok fogyasztásának visszaesése: az eddigi előrejelzések szerint előreláthatóan eléri a 2012. évi szintet (az év eleji gyengébb kezdés ellenére).

A vártnál alacsonyabb infláció ugyanakkor felveti azt a kérdést is, növekedhet-e a fogyasztás. A minimálbérek, továbbá a nyugdíjak reálértékének jelentősebb növekedése és a rezsi-csökkenésnek a családi kasszában maradó többlete ebbe az irányba mutatnak. A gazdaságkutatók korábbi előrejelzése szerint a reáljövedelmek 1-1,5%-kal emelkedhetnek 2013-ban.

Az infláció oldaláról vizsgálva a fogyasztói piac kilátásait, alapvető kérdés, hogy a magasabb árszint a fogyasztás nagy árnyomás alatt álló területein, így az élelmiszereknél és az üzemanyagoknál csökken-e: a családi kasszákat számára természetesen kedvező az alacsony ütemű infláció, de a döntő kérdés az, lesznek-e olyan termékek, melyekért kevesebbet kell fizetni, mint korábban. Az élelmiszereknél az ideai termés árai lesznek a meghatározók, ezek hatása csak a későbbi hónapokban várható, év első időszakában még nem. Az élvezeti cikkek árai 10% feletti mértékben drágultak (ez az élelmiszer-kiadások 40%-a). Az üzemanyagoknál hullámvész várható (a világpiaci ármegmozgásoktól és a forint árfolyamváltozásától függően).

A vártnál alacsonyabb infláció ugyanakkor azt is jelentheti, hogy a háztartások a nehézségeik (rezsitartozások, devizahitel-tartozások) ellenére növelhetik fogyasztásukat. Ennek alapvető feltétele ugyanakkor, hogy a gazdaság teljesítménye, ezen keresztül a családi jövedelmek értéke elérje az előző évi szintet, továbbá ez az alacsony inflációs ütem tartós maradjon.

(OKSZ-elemzés)

KÜLGAZDASÁGI IRÁNYÍTÁS: SOKSZEREPLŐS RENDSZER

Sokszereplős rendszer épült ki a külgazdasági kapcsolatok irányítására, szélesítésére. Dr. Kozma György, a Nemzetgazdasági Minisztérium helyettes államtitkára szerint e megoldás sok többteleforrást mozgósított a külgazdaság-stratégia megvalósítása érdekében.

NAGYON FONTOS PARTNER

A Németországba irányuló magyar kivitel 2012-ben meghaladta a 20 milliárd eurót, ami több mint a teljes, az EU-n kívüli országokba irányuló exportunk volt. Az MNB adatai szerint a 2010 nyári kormányváltás óta több mint 5,5 milliárd euró német működő tőke áramlott az országba. A teljes német működő-tőke-állomány 2012 végén 20,8 milliárd euró volt, így az összes külföldi közvetlentőke-befektetésállomány 26,4 százaléka Németországból származik.

Magyar Gyáripar: *A kormányban Szijjártó Péter államtitkárnak is ugyanaz a feladata, mint Önnek, azaz a külgazdasági kapcsolatok erősítése. Hogy működik ez a gyakorlatban?*

Kozma György: A külgazdaság-politika szerteágazó terület, amely a klasszikus külgazdasági kérdések (külkereskedelem, befektetések, kereskedelempolitika stb.) mellett számos szektorspecifikus és külpolitikai természetű kérdést is felölel. A kormány külgazdasági tevékenysége szükségszerűen többszereplős, a résztvevők közötti munkamegosztást az ún. „statútum rendelet” szabályozza. Ezen rendelet értelmében a kormányzati munkamegosztáson belül a nemzetgazdasági miniszter felel a külgazdaságért és a Kárpát-medencei Gazdasági Övezet gazdaságfejlesztéséért. Ennek keretében a Nemzetgazdasági Minisztérium feladata – egyebek mellett – a kormány külgazdasági politikájának kialakítása, a külföldi működőtőke-befektetések ösztönzését, az áruk és szolgáltatások külkereskedelmének, valamint a hazai vállalkozások működő tőke exportjának elősegítését célzó kormányzati stratégiák kidolgozása, valamint az ezt szolgáló külgazdasági intézményrendszer – benne a külgazdasági szakdiplomata hálózat – irányítása. Jómagam – helyettes államtitkárként – e feladatok végrehajtásában veszek részt.

Szintén e rendelet rögzíti, hogy a Miniszterelnökségen működő külügyi és külgazdasági ügyekért felelős államtitkár a miniszterelnök külügyi és külgazdasági stratégiájának kialakításáért és végrehajtásáért, valamint az ebből adódó feladatok előkészítéséért, koordinálásáért felel. Figyelemmel kíséri a mi-

niszterelnök tárgyalásain megkötött megállapodások végrehajtását, illetve tárgyalásokat folytat külföldi és magyar partnerekkel külügyi és külgazdasági kérdésekben. Feladatai között szerepel továbbá a geostratégiai jelentőségű, minisztériumközi koordinációt igénylő, határon átnyúló infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó miniszterelnöki szintű nemzetközi tárgyalások előkészítése, valamint a nemzetgazdasági jelentőséggel bíró, külföldi érdekeltségű magyarországi beruházások megvalósulásához szükséges koordináció.

Hozzá kell tennem, hogy – éppen a szakterület összetettségéből adódóan – a külgazdasági kérdések hatékony kezelése folyamatos koordinációt, egyeztetést igényel a társtárcaikkal, elsősorban természetesen a Külügyminisztériummal, valamint a gazdasági profilú szaktárccával, így a Vidékfejlesztési Minisztériummal és a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal is. Az eddigi tapasztalatok alapján úgy gondolom, e sokszereplős rendszer olyan többlet-erőforrásokat volt képes mozgósítani a magyar külgazdaság-politika érdekében, amelyek hathatósan segítik külgazdasági céljaink, stratégiánk megvalósítását.

MGY: *Erre biztosan szükség lehet, hiszen válság még nem múlt el. Hogy jelenik meg ez a magyar külkereskedelemben?*

Kozma: Való igaz, tavaly 1981 óta a legszerenyebb ütemben, csupán 2 százalékkal nőtt a globális kereskedelem, és a WTO előrejelzése szerint idén sem várható 3,3 százaléknál nagyobb bővülés, amelyben nagy szerepet játszik az európai gazdaságok vártnál gyengébb teljesítménye. Mindez az átlagon

ÉLETRAJZ

Dr. Kozma György a Szegedi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karán szerzett diplomát 2004-ben. Ugyanebben az évben végzett az Université Paris X. francia és európai jogi képzésén. Jogi mesterszerezte meg az Université Jean Moulin Lyon 3 képzésén. 2005-től ügyvédként dolgozott, ahol többnyire a polgári, a társasági, és az energiajog területén tevékenykedett. 2007-ben került át az Igazságügyi Minisztérium Európai Unió Jogi Főosztályára, ahol vezető tanácsosként felelt az energia és a távközlés területeiért. 2008-2012 között a Magyar Köztársaság Európai Unió mellett működő Állandó Képviselétén attaséként dolgozott, ahol felelősségi köre a szellemi alkotások jogát fedte le. Részt vett a magyar elnökség munkájában, 2011-től pedig a Képviselői Jogi Szolgálatát vezette. 2013 januárjától a Nemzetgazdasági Minisztérium külgazdaságért felelős helyettes államtitkára. Kozma György folyékonyan beszél franciául és angolul.

felüli külgazdasági nyitottsággal rendelkező és az EU-hoz ezer szállal kötődő magyar gazdaság külkereskedelmi forgalmára is szükségyszerűen kihat. A 2008/2009-es visszaesést követően a külkereskedelmi termékforgalom volumene folyamatosan növekszik Magyarországon és évről évre pozitív egyenleggel zárunk. A 2012. év egészében közel megegyezett az előző évivel: a kivitel volumene (80,1 milliárd euró) 0,9%-kal haladta meg az előző évit, a behozatalé (73,3 milliárd euró) nem változott. A külkereskedelmi mérleg aktívuma 1971 milliárd forintot (6,8 milliárd eurót) tett ki. Bízunk abban, hogy a külkereskedelmünk diverzifikálása érdekében tett erőfeszítések belátható időn belül további látványos eredményt hoznak.

MGY: *A keleti nyitás fontos kormányzati törekvéssé vált. Milyen fejlemények vannak ezen a téren?*

Kozma: A világgazdaságban megnövekedett az EU-n kívüli feltörekvő országok, mint piacok jelentősége. A magyar külkereskedelem földrajzi értelemben koncentrált, így a globális kihívások fényében szükségessé vált kapcsolatrendszerünk áttekintése, annak földrajzi diverzifikációja – ami a 2012-2020 közötti időszakra szóló külgazdasági stratégiában is hangsúlyosan jelenik meg. Magyarország közismerten külgazdaság-orientált, s ennek folytán a világgazdasági változásoknak erősen kitett ország. Kivitelünknek több mint háromnegyede (76,4%-a) az Európai Unió tagországaiba irányul. Célunk, hogy – megtartva és lehetőleg növelve az euroatlanti pozícióinkat – Magyarország külkereskedelme és gazdasági növekedése kevésbé függjön egy-egy országtól vagy országcsoporttól, illetve merítsünk a világgazdaság fejlődéséhez átlagon felüli mértékben hozzájáruló régiók teljesítményéből. Ezt szolgálja a nagy fejlődési dinamikát mutató országok irányában történő ún. „keleti nyitás” kezdeményezés.

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a magyar vállalatok tágabb értelemben vett keleti irányú, azaz Kína, Oroszország és egyes FÁK-országok, Távol- és Közel-Kelet, Dél-Amerika, Afrika felé történő térnyerésének. Ezek azok a nagy növekedési potenciállal rendelkező régiók, amelyekkel érdemes bővíteni az együttműködést, hiszen a válság ellenére folyamatos, ráadásul gyorsuló ütemű növekedést produkálnak. Az egyes magas gazdasági növekedési dinamikát felmutató Európán kívüli országokba a kivitelünk az európai, s ezen belül az EU-országokba irányuló forgalmat meghaladó mértékben növekedhet. Ez a felismerés tükröződik vissza a „keleti nyitás” néven meghirdetett programban. Számos olyan ország létezik, melyekkel korábban lényegesen dinamikusabb gazdasági kapcsolataink voltak. Ezen országokban komoly piaci

pozíciókkal rendelkezünk, termékeink, szolgáltatásaink, szaktudásunk kiváló minőségére máig emlékeznek. Ezt a potenciált kihasználva, kapcsolataink újradinamizálásával lehetőségünk adódhat korábbi pozícióink részben vagy egészben való visszaszerzésére.

A kormányzat által deklarált célok érdekében az elmúlt mintegy fél év alatt jelentős erőfeszítések történtek az említett országcsoportokkal való kapcsolatok élénkítése terén: számos országba utazott magas szintű állami delegáció (jellemzően üzletemberek kíséretében) tucatnyi gazdasági vegyes bizottsági ülésre került sor, vagy folyik az előkészítésük (Kazahsztán, Ukrajna, Azerbajdzsán, Belorusz, Brazília, Vietnam, Törökország, Tunézia, Nyugat-Balkán államai). Bővülnek az egyezményes keretek (Türkmenisztán, Grúzia, Moldova, Katar). Kiemelendők a sikeres üzleti fórumok: a 2012 novemberében Budapesten megtartott első Magyar–Arab Fórum, és várhatóan hasonlóan sikeres lesz a 2013-ban rendezendő Afrika Fórum. Dél-Amerika tekintetében sikerült beazonosítani a gazdasági kapcsolatok fő fejlesztési irányait. Ugyanakkor a „keleti nyitás” kezdeményezés konkrét gazdasági eredményekké alakítása nem kis feladat a jelenlegi világgazdasági környezetben. A tavaly áprilisban elfogadott külgazdasági stratégiánk célszámait is 2020-ig tervezzük elérni. Ez egy hosszabb folyamat kezdete, amely akkor érik be, amikor a kormányzat által kialakított induló feltételeket a magyar vállalkozások konkrét üzleti kapcsolatokká, eredményekké tudják alakítani, ami nemzetgazdasági szinten a magyar export növelését és a külföldi működő tőke magyarországi jelenlétének jelentős bővülését vonja maga után. A kormányzat részéről kifejtett gazdaságdiplomáciai tevékenység, valamint a hozzá kapcsolódó üzletember-találkozók tapasztalatai azt bizonyítják, hogy az üzleti körök érdeklődése és tervei egybecsengenek a kormányzati törekvésekkel.

MGY: *Milyen szerepe marad az EU-országoknak, s ezen belül a legnagyobb partnereinknek, például Németországnak?*

Kozma: Egyszerre törekszünk az EU tagországaiba irányuló export bővítésére és az EU-n kívüli forgalom növekedésére, illetve a működőtőke-beáramlás növelésére. A múlt évben elfogadott külgazdasági stratégia célul tűzte részint a keleti nyitást, az Európai Unión kívüli országok irányába történő piaci fellépés erősítését, részint a hazai kis- és középvállalatok exporttevékenységének fokozott támogatását. Hangsúlyozzuk, hogy a keleti nyitás nem jelenti a régi, európai partnerekkel való kapcsolatok hanyagolását, ugyanakkor – ahogy például a német külkereskedelem viszonylati összetételében évek óta tartó tendencia is mutatja – a

világgazdaság dinamizáló tényezői Európán kívül keresendők.

A német gazdaság prosperálása, az európai fejlődésben betöltött lokomotív szerepének fenntartása meghatározó jelentőségű a magyar gazdaság, illetve hazánk külgazdasági kapcsolatai további fejlődése szempontjából. A német viszonylati politikánkat ezen adottság figyelembe vételével tervezzük alakítani. A Németországba irányuló magyar kivitel 2012-ben meghaladta a 20 milliárd eurót, ami több mint a teljes, az EU-n kívüli országokba irányuló exportunk volt. Az MNB adatai szerint a 2010 nyári kormányváltás óta több mint 5,5 milliárd euró német működő tőke áramlott az országba. A teljes német működő-tőke-állomány 2012 végén 20,8 milliárd euró volt, így az összes külföldi közvetlentőke-befektetés állomány 26,4 százaléka Németországból származik.

A gazdasági kormányzat Németországgal kapcsolatos viszonylati politikájában továbbra is megkülönböztetett helye van az autóiparban és egyes más feldolgozóipari ágazatokban a Magyarországra irányuló német befektetői érdeklődés szinten tartásának. Célunk, hogy a hazánkban megtelepedett üzemek termékeiben minél magasabb legyen a Magyarországon előállított hozzáadott-érték volumene és a feldolgozóipari végtermékben elért részaránya. Kapcsolataink nemzetközi keretfeltételeit látva ugyanakkor mind fontosabb annak felismerése és feltárása, hogy a hazai beszállítók német megrendelőiken keresztül a korábbinál nagyobb forgalmat realizáljanak a konjunkturális szempontból kedvezőbb helyzetben levő Európán kívüli, elsősorban ázsiai országok piacain.

MGY: *Az MGYOSZ tagvállalatainak többsége kapcsolatban van a külpiaccal. Mit tanácsol, merre vegyék az irányt, milyen új együttműködési formák jöhetnek szóba?*

Kozma: Természetesen nincs egységes recept. A vállalati szintű külpiaci lehetőségeket sok tényező befolyásolja, kezdve a vállalat termék-, illetve szolgáltatási körével, méretével, folytatva a piaci kereslettel, szabályozási, szállítási, logisztikai kérdésekkel. Azt, hogy a kormányzati stratégiától eljussunk a valós üzleti sikerekig, diverzifikált külpiaci intézményrendszer támogatja.

A vállalkozások külpiaci térnyerésének támogatása érdekében a kormány 2011. január 1-jével létrehozta a Nemzeti Külgazdasági Hivatalt (HITA). Feladata egyfelől a hazai kis- és középvállalkozások külgazdasági tevékenységének támogatása, másfelől a külföldi cégek magyarországi befektetéseinek ösztönzése. A hivatal a miniszterelnök irányítása alatt álló központi hivatal. Jelenleg 150 munkatárs támogatja a külföldi befektetők magyarországi beruházásainak előkészítését, illetve a hazai

vállalkozások exporttevékenységét. A HITA legfontosabb relációs fókuszai a külgazdasági stratégiához igazodnak: a régi, tradicionális exportpiacok megtartása (Németország, környező országok) mellett cél az új, dinamikus fejlődő piacok meghódítása (Balkán, Kelet-Európa, Távol-Kelet).

A központi hivatal mellett a HITA hat vidéki kirendeltséggel is rendelkezik, továbbá belföldi regionális hálózatunk keretében minden megyében van egy-egy munkatársuk, akihez a külpiacra törekvő cégek fordulhatnak. Amennyiben konkrét relációs elképzelésekkel rendelkezik egy külpiacra igyekvő vállalkozás, kérdéseivel, információigényével közvetlenül az adott térségben működő külgazdasági szakdiplomátát is megkeresheti. A Nemzetgazdasági Minisztérium jelenleg 63 állomáshelyre kiterjedő szakdiplomata hálózattal rendelkezik, a külgazdasági irodák a külképviseletek (nagykövetségek, főkonzulátusok) keretén belül működnek.

Fontos eleme a magyar vállalkozások külpiaci eredményességének támogatásának az immár integrált keretek között működő Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB). A Nemzetgazdasági Minisztérium irányítása alatt álló Eximbank és MEHIB látják el Magyarországon az exporthitel-ügynökségi feladatokat, melyet OECD és uniós keretek szabályoznak, azzal az alapvető célkitűzéssel, hogy elősegítsék a magyar áruk és szolgáltatások külpiacokon történő értékesítését.

A környező térségekkel való gazdasági együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a HITA stratégiai szövetségben kiépítette a Kárpát Régió Üzleti Hálózatot. A Kárpát Régió Üzleti Hálózat célkitűzése, hogy elősegítse a kelet-közép-európai országok nyitását egymás gazdasági irányába, és hozzájáruljon ahhoz, hogy ez a térség egy európai szinten is elismert, összefonódó és erős gazdasági régióvá fejlődjön. A hálózat 11 üzletfejlesztési irodát foglal magában, melyek a Kárpát-medence kis- és középvállalkozásai között hidat képezve segítséget nyújtanak a határokon átívelő kereskedelmi és befektetési kapcsolatok építésében.

Új elemet jelentenek a kormányzati intézményrendszerben a kereskedőházak, amelyekről elsősorban a hazai kis- és középvállalkozások helyzetbe hozását várjuk. Jelenleg még a kereskedőházak létrehozásának induló fázisában vagyunk. A működés eredményeképpen ugyanakkor a külgazdasági aktivitás erőteljes felfutását várjuk – különösen a hazai kkv-szektor körében – a keleti nyitás érintett célországjaiban.

MGY

EGYÜTTMŰKÖDÉS

A Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a HITA stratégiai szövetségben kiépítette a Kárpát Régió Üzleti Hálózatot. A Kárpát Régió Üzleti Hálózat célkitűzése, hogy elősegítse a kelet-közép-európai országok nyitását egymás gazdasági irányába, és hozzájáruljon ahhoz, hogy ez a térség egy európai szinten is elismert, összefonódó és erős gazdasági régióvá fejlődjön.

Vegyesek az új **munkajogi kódex** alkalmazásának eddigi tapasztalatai

Közel egy éve lépett életbe az új munka törvénykönyve (Mt.). A Deloitte ebből az alkalomból összegyűjtötte a törvény eddigi, mindennapos alkalmazása során leggyakrabban kritizált rendelkezéseket, pozitív újításokat és a továbbra is bizonytalanságot okozó értelmezési kérdéseket.

Az új törvény alapvetően megőrizte a már ismert és jól bevált atipikus foglalkoztatási formákat, a határozott idejű vagy részmunkaidős foglalkoztatást és a távmunka végzést. Ugyanakkor több új jogintézmény alapjait is lefektette. Ilyen a behívás alapján történő munkavégzés, amely egy, legfeljebb napi hatórás munkaviszonyt feltételez, és amelyben a munkavállaló csak a feladatai esedékességének megfelelően végez munkát. Hasonló újítás a munkakör megosztására irányuló legalább háromoldalú munkaszerződés garanciális szabályainak megalkotása – mondta el dr. Papp Anna Katalin, a Deloitte Legal hálózathoz tartozó ügyvédi iroda ügyvédje. Szintén ismeretlen volt eddig a több munkáltatóval megkötött munkaszerződés, amely alapján az egy munkakörbe tartozó feladatokat a munkavállaló egyszerre több cég számára is végezheti ugyanazon jogviszony alapján. Az első éves tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy sem a munkáltatói, sem a munkavállalói oldal nem aknázza ki az új

foglalkoztatási formák nyújtotta rugalmasabb foglalkoztatási lehetőségeket.

Bevált újítások

A Deloitte Legal tapasztalatai szerint a munkáltatók kedvezően fogadták azt a lehetőséget, hogy a nem a munkáltatói jogkör gyakorlója által tett jognyilatkozatot utólag jóvá lehet hagyni, hiszen sokszor előfordul, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója – így például egy gazdasági vagy HR-vezető – akadályoztatása miatt nem tudott időben közölni jogszerűen egy nyilatkozatot.

Fokozott érdeklődés övezte az elmúlt évben a fegyelmi intézkedések alkalmazásának lehetőségét is. Míg a munka törvénykönyve hatályba lépése előtt csak kollektív szerződésben lehetett a kötelezettségiszegő munkavállalóval szemben alkalmazható szankciórendszerről megállapodni, ez a lehetőség most már bárki előtt nyitva áll. A munkáltatók azért is üdvözölték az újítást, mert munkavállalói kötelezettségiszegés esetén eddig két véglet közül választhattak: a gyakorlatban kialakult szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetést, vagy a munkaviszony megszüntetését. Az új törvény lehetővé teszi, hogy egy arányosított és fokozatos, mindkét félnek elfogadható belső fegyelmi rendszer jöhessen létre, amelynek eleme lehet a munkavállalót leginkább visszatartó munkabérlevonás is. A munka törvénykönyve ugyanakkor mederbe tereli a munkáltatói intézkedéseket azzal, hogy a kiszabható vagyoni hátrány mértékét a munkavállaló egyhavi alpbérében maximálja.

Megválaszolásra váró kérdések

Nagy várakozás övezte a munka törvénykönyve kapcsán a felek eltérő megállapodásának lehetőségét, amit azonban az munka törvénykönyve főszabály szerint csak akkor enged, ha az a munkavállaló javára kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz. A gyakorlatban sok-

KÉTSZÁZÖTVEN PONT

A Liga Szakszervezetek elnöke, Gaskó István nemrégiben bejelentette: 250 ponton módosítanák a munka törvénykönyvét. Nem teljesült a törvénykönyv tárgyalása során hangoztatott azon alapelv, hogy az új szabályozás nem hozhat keresetcsökkenést, és a foglalkoztatás sem javult. Kifejtette, hogy bár a közfoglalkoztatottak száma jelentősen nőtt, a versenyszférában nem bővült érzékelhetően a foglalkoztatás. A munka törvénykönyvének újratárgyalásáról hangsúlyozta, hogy a munkavállalók számára hátrányos 250 pontot tárgyalóasztalnál kell megvitatni és megváltoztatni. Az egyeztetéseken Gaskó István szerint erkölcsi felelősségük részt venni azoknak a partnereknek, akik megalkották az új Mt.-t. A Liga elnöke a 250 pont között példaként említette a kollektív szerződések megkötésének, valamint a szakszervezetek működésének nehézségeit. A sztrájk törvényről azt mondta, hogy a 2010. decemberi módosítása óta gyakorlatilag lehetetlenné vált a sztrájk jog mint alkotmányos jog gyakorlása. Különösen a közszolgáltatások területén sok szakszervezet kálváriát járt be a még elégséges szolgáltatásokról szóló megállapodások kiküzdése érdekében.

szor merül fel kérdésként, hogy mikor tekinthető hátrányosnak és így tiltottnak egy rendelkezés – erre viszont várhatóan csak a bírói gyakorlat fog választ adni.

Dr. Papp Anna Katalin hozzátette: az egy órára járó alpbér és a távolléti díj számítása során 2013. január 1-jétől kell alkalmazni az új jogszabály által rögzített 174-es osztószámot. A vállalatok ekkor észlelték, hogy a fix átlagszámmal történő kalkuláció eltérő összegű távolléti díjat eredményez attól függően, hogy a munkavállaló melyik hónapban és milyen tartamú szabadságra megy. Egységes joggyakorlat hiányában a tapasztalt bérszámfejtőket is nehéz feladat elé állította a szabályozás, hiszen amennyiben a munkáltató kompenzálni kívánja a távolléti díj-kalkuláció miatt kiesett jövedelmet, ez a gyakorlatban dupla számfejtést és extra költséget jelent. Ezen felül, a távollétek tervezésénél, egy újabb tényezőt is figyelembe kell venni, mégpedig azt, hogy melyik hónapban kedvezőbb a szabadságolásokot végrehajtani. A munkáltatói és a munkavállalói oldalról is beérkezett észrevételek figyelembevételével a Nemzetgazdasági Minisztérium elkészítette a távolléti díjjal kapcsolatos módosításokat tartalmazó törvénytervezetet, amely jelenleg a kormány döntésére vár. Jelenlegi formájában a tervezet a 174-es osztószámot csak a bérpótlékok kiszámításához használná, a távolléti díj alpbér része pedig az adott hónap munkanapjainak számára tekintettel kalkulált havi- vagy órabérrel lenne meghatározható. A kihirdetett törvényszöveg remélhetőleg feloldja majd a távolléti díj számítása kapcsán keletkezett ellentmondást.

Sándor Roland, a Deloitte CRS Kft. bérszámfejtési szakértője elmondta: a fizetett szabadságokkal kapcsolatban ugyancsak komoly tervezési kényszert ró a cégekre az új szabályozás, mely már nem teszi lehetővé a szabadság-túlfizetések visszakövetelését a jogviszonyok évközi megszűnése esetén. Eszerint amennyiben a munkáltató nem követi nyomon év közben az arányosan igénybe vehető szabadságok számát és a távozó munkavállaló az arányosan járónál több szabadságot vesz igénybe, az tőle már nem visszakövetelhető a munkaviszony megszűnésekor.

A fizetett ünnepre járó díjazás kalkulációja is kérdéseket vet fel, ez ügyben is többféle gyakorlati megoldás létezik. A korábbi jogszabály alapján ugyanis a fizetett ünnepre is a távolléti díj számítására vonatkozó szabályokat kellett alkalmazni, az új törvény azonban nem rendelkezik külön a fizetett ünnep elszámolásáról, így megoszlanak a vélemények, hogy

ezeket a napokat miként kell figyelembe venni a havi bérszámfejtés során.

Szintén hiányosság, hogy bár egy éven belül 15 munkanap betegszabadságra jogosult a munkavállaló, és évközi belépés esetén arányosítani kell a napokat, a régi munka törvénykönyvével szemben az új szabályozás lehetővé teszi, hogy sorozatos munkahelyváltás esetén a munkavállalók halmozzák a betegszabadság napokat. Ez a megoldás a költségvetés számára kedvezőnek tűnik, mivel nem terheli az E-alapot, ellenben munkáltatói részről kedvezőtlen hatásai vannak.

MGY

VASÁRNAPI PÓTLÉK

Vannak, akik elveszíthetik vasárnapi bérpótlékukat a bérpótlék számításának változása miatt, ha elfogadják a munka törvénykönyvének jelenlegi módosítási javaslatát. Ez alapján ugyanis nem jár majd például vasárnapi bérpótlék azoknak, akik rendeltetésüknél fogva vasárnap is működő munkahelyeken dolgoznak, így ez érintheti, például az egyes közműveknél dolgozókat is. Emellett várhatóan módosulnak a távolléti díjjal kapcsolatos szabályok, a kötetlen munkaidő, a szabadság elszámolása, s következő évre való átvitele is.

MEGJELENT!

Az MGYOSZ hosszú évek gyakorlatához hűen ismét megjelenteti közkedvelt Munka törvénykönyve kiadványát, mely már az új, 2012 júliusában hatályba lépő kódex alkalmazására készíti fel a munkáltatókat.

A könyv gyakorló szakemberek közreműködésével, kifejezetten a munkaadók szemszögéből dolgozza fel a vállalatirányítás egyik legfontosabb jogszabálygyűjteményét. Célja megkönnyíteni az új szabályozásra való átállást, praktikus összehasonlításokon és tematikus összefoglalásokon keresztül segíteni az alkalmazást.

A kiadvány a már megszokott, törvényszöveggel egységes keretbe foglalt szerkezetben, közérthető és a mindennapi munkában könnyen használható megfogalmazással átfogó értelmezést is ad, ahogy azt az elmúlt közel egy évtizedben már megszokhatták.

Egyedi ajánlatként az MGYOSZ vállalja, hogy a könyvet megrendelők számára az átmeneti rendelkezések és a könyv következő kiadásáig hatályba lépő módosítások magyarázatait díjmentes kiegészítésként megküldi.

Szerzők:

Bálint Adrienn, az MGYOSZ szociális és munkaügyekért felelős igazgatója
és dr. Lórodi László ügyvéd, munkajogász

A könyv ára: 9800 Ft + áfa/db (+ postaköltség)
MGYOSZ-tagoknak: 8300 Ft + áfa/db (+ postaköltség)

A megrendelőlap letölthető a www.mgyosz.hu oldal Hírek rovatában, illetve igényelhető és visszaküldendő az mkatalin@mgysz.hu e-mail címen.

MEGÁLLAPODÁS A RÉGIÓ MUNKAERŐPIACÁNAK JAVÍTÁSÁÉRT

Közös nyilatkozatot írt alá a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége a bajor és az osztrák munkaadói szövetséggel a Duna Stratégia keretén belüli szorosabb együttműködésről.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) közös konferenciát szervezett a bajor munkaadói szövetséggel (Vereinigung der Bayerischen Wirtschaft) és az osztrák munkaadói szövetséggel (Industriellen Vereinigung), Duna Stratégia – Esélyek és Lehetőségek címmel a németországi Passauban. A konferencia központi témája a régió munkaerőpiacának javítása és gazdasági versenyképességének növelése volt. Az MGYOSZ-t Wimmer István főtitkár képviselte.

A konferenciát Emilia Müller, európai ügyekért felelős bajor miniszter asszony nyitotta meg. Andor László, az Európai Unió foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi összetartozásért felelős biztosa a rendezvényen elmondta, jobban össze kell hangolni a Duna menti országok munkaerőpiacait, hogy mérsékelni lehessen a válság foglalkoztatási és szociális következményeit. A Duna-stratégia olyan innovatív projekteket támogat a 14 részt vevő országban, amelyek határokon átvéelő problémákra kínálnak határokon átvéelő megoldásokat. „Ennek jegyében jelentős eredményeket ért már el az együttműködés a közlekedési hálózat, az energia-infrastruktúra és a környezetvédelem terén, de a gazdasági és szociális válság mélyülésével egyre fontosabbá válik a Duna-stratégia foglalkoztatási dimenziója is” – hangsúlyozta a foglalkoztatásért és szociális ügyekért felelős uniós biztos. Andor László kiemelt fontosságúnak nevezte a Duna-régió munkaerőpiacainak jobb összehangolását. „A Duna menti orszá-

MI A DUNA-STRATÉGIA?

A Duna régióra vonatkozó uniós stratégia célja, hogy lendületet adjon a legkülönbözőbb helyi problémák kezelését, a gazdasági fejlődés ösztönzését, a közlekedés és szállítás, valamint az energiahálózatok javítását, a környezet védelmét és a biztonság növelését célzó hosszú távú együttműködésnek. A Duna-stratégia a Balti-tengeri régiós stratégia után az uniós második makroregionális fejlesztési stratégiája.

gok együttműködését nagyban segítheti az uniós álláskereső szolgáltatás, az EURES fejlesztése és bővítése, amelynek köszönhetően a munkakeresők és a munkalehetőségek határoktól függetlenül is könnyen megtalálhatják egymást” – mondta az uniós biztos. Andor László megerősítette, hogy a Duna-stratégia keretében folyó együttműködés támogatása a következő uniós költségvetési ciklusban is folytatódik, az előző években kialakult struktúra szerint. Ennek megfelelően a Duna-stratégia keretében kidolgozott programokat az EU regionális és szociális alapjai, illetve a nemzeti költségvetések közösen finanszírozzák a következő hét évben is. „A Duna-stratégiában részt vevő EU-s tagállamoknak is nagy lehetőséget jelent a 2014 januárjában, 6 milliárd euróval induló új ifjúsági munkahely-teremtési eszköz, amely azokban a régiókban segít majd, ahol arra a leginkább szükség van” – emelte ki Andor László. **MGY**

Adóemelési hullám Európában

Továbbfolytatódik az áfaemelési trend az Európai Unióban, így a fogyasztóknak további áremelkedésre, a cégeknek az adminisztratív terhek növekedésére kell készülniük – derül ki az Ernst & Young legfrissebb tanulmányából. A nemzetközi tanácsadó cég elemzése rámutat arra is, hogy a közvetett adók további térnyerése várható globálisan és Európában egyaránt. „Előrejelzéseink szerint a közvetett adók további térnyerése várható globálisan és Európában egyaránt. A válság ugyanis arra készteti a kormányokat, hogy fenntartható módon hozzák egyensúlyba a gazdaságot és egyúttal a növekedést is serkentsék. Ez pedig azt vetíti előre, hogy az államok egyrészt a közvetlen adókról a közvetett adókra helyezik majd a hangsúlyt, másrészt igyekeznek növelni az adóbeszedés hatékonyságát, javítva az adócsalás és adóelkerülés elleni küzdelmet” – mondta Heinczinger Róbert, az Ernst & Young adópartnere.

A válság hatására világszerte megfigyelhető a forgalmi adók emelkedése, azonban az Európai Unióban különösen nagymértékű a bővülésük. 2008 és 2012 között a forgalmi adók EU-s átlaga 19,5 százalékról 21 százalékra változott. A trend pedig tovább

folytatódik az uniós tagállamokban: 2013-ban és 2014-ben Cipruson, Csehországban, Franciaországban, Finnországban, Lengyelországban, Olaszországban és Szlovéniában is emelkedik az áfa mértéke. Emellett a forgalmi adók köre is változik, számos kivétel szűnik meg az uniós tagállamokban – mutat rá az Ernst & Young *Közvetett Adók 2013* című elemzése. A trend egyértelműen a fogyasztói árak növekedését jelenti majd, de az üzleti élet számára is jelentős kihívásokat tartogat. A cégeknek figyelniük kell arra, hogy a változtatásokhoz igazítsák a könyvelési és beszámolási folyamataikat, amely sokszor az informatikai és adminisztrációs terhek növekedését jelenti. A vállalatok helyzetét tovább nehezíti, hogy az ilyen változtatások sok hibalehetőséget hordoznak magukban, amelynek következtében akár komoly bírságokat is kiszabhatnak az adóhatóságok.

Nemcsak a forgalmi adóban várható emelkedés. Habár világszinten csökkenés tapasztalható, Európában jelentősen emelkedett a jövedéki adó szintje az elmúlt időszakban. Ez a folyamat folytatódik idén is, hiszen a legtöbb uniós tagállamban tovább emelkedik a dohánytermékek és az alkohol jövedéki adója. **MGY**

**MAGYAR
GYÁRIPAR**

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

Hirdetési tarifák

(2013. január 1-jétől)

1/1 oldal (egyszeri megjelenés):

50 ezer Ft + áfa + a címlistára kimenő beharangozóban a hirdetés megemléltése

1/1 oldal (kétszeri megjelenés):

90 ezer Ft + áfa + a címlistára kimenő beharangozóban a hirdetés megemléltése

Minden további 1/1 oldalas megjelenés: 30 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (egyszeri megjelenés):

30 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (kétszeri megjelenés):

50 ezer Ft + áfa

1/2 oldal (háromszori megjelenés):

70 ezer Ft + áfa

Minden további 1/2 oldalas hirdetés:

20 ezer Ft + áfa

Extra megoldásként: 2/1 oldal: 90 ezer Ft + áfa (egyszeri megjelenés)

EGYÉB, EGYEDI MEGOLDÁSOK LEHETSÉGESEK!

Érdeklődni: klajko@mgyosz.hu

Szabadabb munkavállalás

Az Európai Unió meg szeretné könnyíteni a szabad munkavállalást. Az új javaslat célja, hogy az európaiak még könnyebben vállalhassanak munkát egy másik EU-tagállamban.

Az EU polgárainak jogukban áll bármelyik uniós országban letelepedni és ott munkát vállalni. Ebből az alapvető jogból nem csupán az egyes munkavállalók élveznek előnyöket: a szabad mozgásnak és munkavállalásnak a képzett munkaerőt fogadó országok gazdasága is nagy hasznát látja. A más uniós tagállamban dolgozó EU-állampolgároknak elméletileg a helyi lakosokéval megegyező elbánásban kell részesülniük az álláskeresés során, valamint a munkafeltételek, a szociális juttatások és az adózás tekintetében. A valóságban azonban a 10,7 millió uniós migráns munkavállaló nagy része hátrányos megkülönböztetésbe ütközik.

Előfordul például, hogy egyes kormányok vagy vállalkozások diszkriminatív szabályokat, kvótákat vagy tagállami követelményeket írnak elő bizonyos állástípusok betöltéséhez. Megtörténhet az is, hogy a külföldiekre más fizetési és előmeneteli szabályok vonatkoznak, mint a helyi lakosokra. Az uniós munkavállalók gyakran kerülhetnek olyan helyzetbe is, hogy egy másik EU-tagállamban nem, vagy nem ugyanúgy ismerik el tapasztalataikat vagy szakképesítésüket, mint ahogyan azt az adott ország állampolgárai esetében tennék.

Ezeknek az akadályoknak a célja, hogy minél több embert riasszanak el külföldi munkavállalástól. Ezért a bizottság most olyan intézkedéseket javasol, amelyek megkönnyítenék a munkavállalók számára, hogy éljenek a szabad munkavállalást biztosító uniós jogaikkal. Ezeket a jogokat az Európai Unió Alapjogi Chartája és az uniós szerződések biztosítják immár 50 éve. A bizottság javaslata szerint a tagállamoknak: hivatalos platformot kell létrehozniuk, amely segítségével az uniós migráns munkavállalók és munkaadók tájékozódhatnak, vagy tanácsot és támogatást kaphatnak ezekkel a jogokkal kapcsolatban, jogorvoslati lehetőségeket kell biztosítaniuk a hátrányosan megkülönböztetett uniós migráns munkavállalók számára, lehetővé kell tenniük, hogy a szak-szervezetek és egyéb szervezetek admi-

UNIÓS STATISZTIKA

Jelenleg az uniós munkaerő mintegy 3 százaléka, 9,5 millió ember él és dolgozik másik tagállamban, 1,2 millióan pedig más tagállamban dolgoznak, mint ahol élnek. Az Európai Bizottság két táblázatot is közzétett, amely azt tartalmazza, hogy melyik uniós tagállamból hányan vállalnak munkát a 26 többi tagállamban, illetve hogy a másik 26 országból egy adott tagállamban mennyien dolgoznak.

nisztratív/jogi eljárásokat indítsanak olyan személyek nevében, akiknek uniós jogait megsértették.

A bizottság reményei szerint a tájékoztatás növelésével a polgárok hatékonyabban gyakorolhatják majd jogaikat. Egy 2010. évi felmérés szerint ugyanis a megkérdezettek 67%-a úgy véli, hogy nincs elég információja (vagy egyáltalán nincs információja) arról, hogy uniós polgárként milyen jogok illetik meg őt. Az Európai Parlamentnek és az EU-tagállamok kormányainak jóvá kell hagyniuk a javaslatot ahhoz, hogy az jogszabállyá váljon.

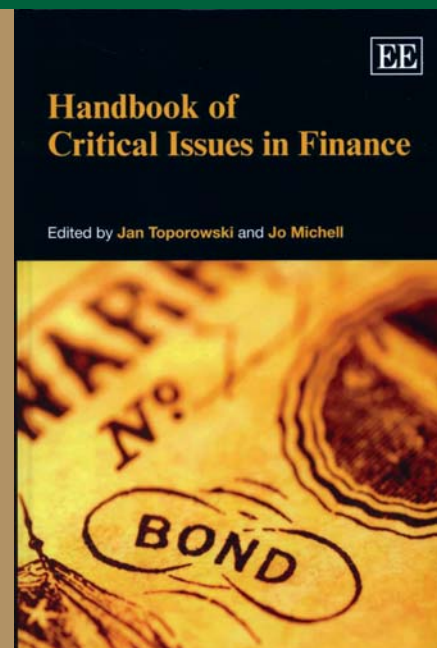
„A munkavállalók szabad áramlása alapvető jog, és nem alku tárgya” – jelentette ki Andor László foglalkoztatásért és társadalmi befogadásért felelős uniós biztos az irányelvjavaslat ismertetésekor. A magyar biztos szerint a munkaerő-áramlással mindenki jól jár. A politikus annak a meggyőződésének is hangot adott, hogy nem igaz az a sokszor hangoztatott ellenérv, amely szerint a bevándorlók elvonnák a munkát a fogadó ország munkavállalóitól. A tapasztalat azt mutatja, hogy nem veszik el másoktól a munkát, hanem olyan területeken helyezkednek el, ahol amúgy munkaerőhiány van, nem helyettesítik, hanem kiegészítik a fogadó ország munkavállalóit – hangsúlyozta Andor. Az irányelvjavaslat ismertetésekor újságírók annak a levélnek a kapcsán is kérdéseket tettek fel Andor Lászlónak, amelyet az Egyesült Királyság, Ausztria, Németország és Hollandia belügyminiszterei írtak, és amelyben a tárcavezetők azt kérik, hogy szankcionálhassák azokat, akik visszaélnék a szabad mozgás lehetőségével, akik nem azért utaznak egy másik tagállamba, hogy ott dolgozzanak, hanem, hogy kihasználják annak szociális ellátórendszerét. A négy miniszter úgy véli, egyes országoknak és önkormányzatoknak komoly terhet jelentenek az ilyen visszaélések.

Andor László szerint ugyanakkor a bizottság semmilyen konkrét adatot nem kapott, amely alátámasztaná azt, hogy ez valóban ilyen jelentőségű problémát jelentene.

MGY

ÚTMUTATÓ A PÉNZÜGYI DZSUNGELBEN

A 20. század második felétől a pénzügyekben kiemelkedően gyors, termékeny az innováció, és ez szinte áttekinthetetlenül burjánzó, gyorsan változó sokaságát hozta létre a mindinkább specializált új termékeknek, konstrukcióknak.

Az új pénzügyi termékek rendelkezése, hogy a pénzügyi műveletekben új lehetőségeket, hasznot teremtsenek, ami óhatatlanul új kockázatokkal is jár. Az így létrejött, szinte végtelen lehetőségek révén a pénzpiacokon rendkívül nagy mértékben megnőtt a spekulatív ügyletek volumene és részaránya.

A globalizáció mindezek, és minden szereplő számára egyetlen nagy, lényegében teljesen átjárható küzdőtérre alakította a pénzpiacokat, ahol mindenki versenyezhet mindenkivel – ha bírja! –, az események, fejlemények következményei, valamint a jelentkező problémák hatásai pedig valójában akadálytalanul és azonnal szétterjednek. Mindez folyamatosan olyan eszközökkel, ügylet- és szereplőtípusokkal gazdagítja e piacokat, amelyeket a szakemberek szűk körén kívül a legtöbb érintett aligha képes alaposan kiismerni, s így a szaporodásukkal gyűlnek, nőnek a kockázatok, köztük a rendszerszintűek is. Tanúbizonyosság erre a sűrűsödő válságok – a világot megrázóktól a helyiekig, mint pl. az ún. „devizahiteleseké”. Ez tesz roppant értékesé minden olyan, megbízható forrást, amely segít a pénzügyek kritikus kérdéseiben való eligazodásban, az ehhez szükséges ismeretek megszerzésében. Ilyen ez a könyv.

Idézet a pénzügyi és gazdasági szakkönyvekben a világ legrangosabbjai közé tartozó kiadó ajánlójából: „Ez az alapvető jelentőségű kézikönyv mértékadó összeállítást nyújt a pénzügyek olyan kulcskérdéseiről, amelyek nagy

**JAN TOPOROWSKI,
JO MICHELL
(szerk.):
Handbook
Of Critical Issues
In Finance
(Pénzügyek kritikus
jelentőségű kérdéseinek
kézikönyve)**

Edward Elgar, 2012
Elgar Eredeti Források
sorozat

jelentőséggel bírnak a pénzpiacokon, ám amelyeket elhanyagolnak a szakkönyvek, és az akadémiai bölcsesség szokásos gyűjteményei. Alkotói úgy állították össze, hogy kiegészítésül és egyben kiterjesztésül szolgáljon a szokványos szakkönyvekhez és pénzügyi szakirodalomhoz. Fejezeteit a pénzügyek és a gazdaságtan neves szakértői írták, s azok a témák széles köréről (a 336 oldalas kötet összesen 43 tömör elemzést tartalmaz, s röviden vázolja a szerzők szakmai hátterét is – *OP*) adnak mélyreható magyarázatokat.”

Ezek három csoportra oszlanak: A szakirodalomban és a szakmában kritikátlanul tárgyalt témák kritikai vizsgálata • Növekvő fontosságú, elhanyagolt témák felmutatása • Néhány, a pénzügyek gazdasági jelentőségét kiemelő szerző bemutatása.

Témák a kötetből: Ázsiai pénzügyi unió • Rossz bankok (ez a bankmentés egy sajátos technikai eszköze – *OP*) • Bankszabályozás • Tőkemozgások szabályozása • Központi banki politika • Központi bankok • Szövetkezeti bankok • Hitelciklusok • Feltörekvő piacok • Pénzügyi krízisek • Pénzügyi sérülékenység • A fejlődő országok pénzügyi • Globalizáció • Fedezeti alapok • Az izlandi válság • Nemzetközi bankolás • Nemzetközi pénzügyek • Iszlám bankolás • John Maynard Keynes • Karl Marx • Mikrofinanszírozás • Hyman P. Minsky • Opcióárazási modellek • Magántőkealapok • Kvantitatív könnyítés • Kockázat • Értékpapírosítás • Adóparadicsomok • Transznacionális cégek és pénzügyek

Osman Péter